

Læg en plan for frømarkerne - både for i år og næste år

Planlægning: Tag en række forhold i betragtning, før frømarken placeres i sædskiftet, som f.eks. efterafgrødekrav, ukrudtstryk og overholdelse af afstandskrav. Sæt også fokus på bekæmpelse af ukrudt og spildkorn i frøgræs, hvor der er begrænsede muligheder.

Barthold Feidenhans'1,
baf@seges.dk

Landskonsulent, Seges

Markfrø og havefrø,
Sortsundersøgelsen,
Mindre anvendelse
(off-label) og GMO

Sagen kort

- I disse år mister landbruget rigtig mange pesticider. I frøavlens gør specielt tabet af ukrudtsmidler ondt.
- Vi må finde andre løsninger. En oplagt mulighed er at gå sit sædskifte grundigt igennem. Er det optimalt til frøavl?
- Få kortlagt de problematiske ukrudtsarter, og vær hele tiden opmærksom på at få bekæmpet de ukrudtsarter, vi ved bliver et problem i frømarken på de steder i sædskiftet, hvor det kan gøres økonomisk billigt og med størst mulig effekt. Så kan vi stadig dyrke kvalitetsfrø i Danmark.

Af Barthold Feidenhans'1

Efterhånden som antallet af herbicider til rådighed i frøavlens falder, og der ikke er nye løsninger på vej, er det meget afgørende, at planlægningen og placeringen af de kommende års frømark er nøje gennemtænkt. Og hvordan sikrer man en god start på den kommende frømark?

Undgå spildkorn

Lad os begynde med den kommende frømark.

Hele håndteringen af høsten kan være afgørende for resultatet i næste års frømark. Det er vigtigt at begrænse mængden af spildkorn ved høst af dæksæd. Vi har ikke så mange effektive midler til rådighed til bekæmpelse af spildkorn, som vi har haft. Spildkorn kan renses fra, men det koster.

Samtidig konkurrerer spildkornet med frøafgrøden og kan skygge for udviklingen i den første vækstfase efter høst. Det er ikke optimalt.

Pas på med fremmede halmpressere på marken

Hvad med halmen fra dæksæden? Den kan snittes, men det kræver, at snitteren virker og virkelig får snittet halmen, så den kan falde ned mellem de nye frøplanter og ikke ligger og skygger.

Halmen kan også fjernes ved presning. Som første forudsætning kræver det, at det bliver gjort hurtigst muligt efter høst og ikke, når der bliver tid. Samtidig kræver det, at der er en maksimal kørselskontrol, når halmen skal bjerges, så der ikke suser en læsemaskine på kryds og tværs i marken.

Skulle man blive nødt til at anvende fremmede presser, skal den presser være særdeles omhyggeligt rengjort, og det skal gøres, inden den overhovedet kommer i nærheden af frømarken. Ellers kan sådan en presser vise sig at blive et dyrt bekendtskab, hvis

Væselhale her i engrapgræs er et alvorligt problem i frødyrkingen. Vårsæd i sædskiftet og en tæt plantebestand er effektive bekæmpelsesmuligheder. Foto: Barthold Feidenhans'.

den slæber alle mulige fremmede ukrudtsgræsser med sig.

Hvis disse punkter nævnt ovenfor er i orden, er en af forudsætningerne for en pæn frømark opfyldt.

Placering af markerne

Hvad så med de kommende års

frømarker? Hvordan placeres de ind i sædskiftet?

Certificeringsreglerne formoder jeg, at man som avler er bekendt med, så man ikke placerer en frømark på et areal, der ikke kan certificeres.

Ellers er ukrudt det springende punkt. Inden for frøavlens må

Det kan du gøre

KONSULENTENS ANBEFALINGER

Få kortlagt dit ukrudt

Sørg for vårsæd i sædskiftet

Vær opmærksom på jordbehandling efter høst

Anvend resistensbrydere, hvor det er muligt

Rengør marken andre steder i sædskiftet, før der kommer frø

Brug effektive doseringer mod problemukrudt

vi i dag erkende, at vi ikke kan løse alle problemer kemisk i frømarken. Enten har vi ikke midlerne, frøplanten tåler ikke de nødvendige doseringer, eller der kan være resistens hos ukrudtet.

Første opgave er derfor at klarlægge ukrudtsbestanden på ejendomsniveau. Hvis der konstateres ukrudtsarter, der ikke kan bekæmpes i frømarken, skal marken rengøres, før der placeres en frømark på arealet.

Der kommer sædskiftet ind i billedet. Sædskiftet er krumtappen. De ting, man kan gøre sædskiftemæssigt, er for det første at se på andelen af vårsæd i sit sædskifte, planlægge mulighederne for jordbehandling efter høst i forhold til reglerne omkring efterafgrøder, men også være meget omhyggelig med at vælge afgrøder, der tåler resistensbrydende herbicider i effektive doseringer. Vedrørende indarbejdelse af efterafgrøder i et frødyrkningskoncept og planlægning af jordbehandling i efteråret i forhold til reduktion af jordens frøpulje er de emner behandlet i andre artikler i dette blad. Læs dem.

Bekæmp ukrudt

Når jeg siger effektive doseringer i forhold til anvendelsen af herbicider i andre afgrøder i sædskiftet, mener jeg ikke doseringer, der hæmmer ukrudtet, men doseringer, der bekæmper ukrudtet, før det smider frø.

Meget ukrudt kan stå i bunden af en afgrøde og smide frø, selv om der er gennemført en ukrudtsbekæmpelse. Jordens frøpulje skal som sagt reduceres. Som eksempel kan nævnes Kerb i raps. Her kan anvendes op til 1,25 liter pr. ha. Kerb er resistensbryder og bekæmper effektivt en meget lang række af de græsukrudtsarter, der generer i frøavlens. Raps er derfor en god afgrøde i et sædskifte med markfrø, men ikke nødvendigvis, hvis man dyrker havefrø.

Meget spildkorn i forbindelse med høst af dæksæd kan være tabsgivende. Her i engrapgræs. Foto: Barthold Feidenhans'.

